Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

28 juni 2021

TUSSENTIJDSE BESLISSING nr. 2021-17

over de weigering om een kopie te verlenen van documenten met betrekking tot acties uitgevoerd door het Belgische leger in het kader van de NAVO-campagne in Libië

(FBC/2021/3)

TREFFERS/MINISTER VAN DEFENSIE

1. Overzicht

1.1. Bij brief van 2 december 2020 vraagt mevrouw Laurie Treffers, werkzaam als onderzoeker voor Airwars Stichting, een organisatie die burgerslachtoffers ten gevolge van militaire acties monitort in internationale conflicten aan de minister van Defensie om op grond van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie om een digitale kopie te ontvangen van een aantal documenten met betrekking tot de NAVO-campagne van 2011 in Libië, waarvan België deel uitmaakte:
"- alle documenten met betrekking tot kinetische actie uitgevoerd door Belgische militairen in Libië tijdens de periode van 19 maart 2011 tot 2 november 2011. Als dit om een onredelijk grote hoeveelheid documenten gaat, dan mag het antwoord beperkt worden tot een document dat een overzicht geeft van zulke acties met datum, tijd en locatie in deze periode of tot documenten waarmee zulk overzicht kan samengesteld worden;
- alle interne documenten of evaluaties betreffende melding van burgerslachtoffers, schade aan burgers of milieuschade ten gevolge van Belgische luchtaanvallen tijdens de militaire operatie in Libië in 2011;
- alle post-conflict evaluaties uitgevoerd door het Belgische ministerie van defensie of het Belgische leger in verband met meldingen of aantijgingen van burgerslachtoffers, schade aan burgers of milieuschade ten gevolge van Belgische luchtaanvallen tijdens de militaire operatie in Libië in 2011".

1.2. Bij brief van 23 december 2020 wijst het administratief en Technisch-Secretariaat van het Ministerie van Landsverdediging namens de minister de aanvraag af om volgende redenen:

> "Zoals bekend, was de inzet van de Belgische luchtmiddelen in 2011 gesteund op resolutie nr. 1793 van de VN-Veiligheidsraad. De Belgen controleerden het Libische luchtruim als lid van een internationale coalitie die werd aangestuurd door de NAVO. De operationele (vlucht)gegevens met betrekking tot de uitvoering van de interventies dienen integraal in deze context te worden gesitueerd. Hetzelfde geldt voor de eventuele documentering en evaluatie van de schade aan mens en milieu ten gevolge van die interventies. Daaronder zijn ook de zogenaamde *battle assesments* begrepen.

Voor zover de bedoelde documenten en gegevens in het bezit zijn van de diensten van het Ministerie van Landverdediging, werden zij als staatsgeheim geclassificeerd op grond van de *wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen*. Om die reden en ook om de vertrouwelijke relaties met de internationale partners en de NAVO niet in het gedrang te brengen, kan er geen positief gevolg worden gegeven vaan uw mededeling in afschrift. Artikel 27, § 1, 3° WTMI bepaalt immers dat de milieu-instantie de openbaarmaking afwijst, als die niet opweegt tegen de bescherming van de vertrouwelijke karkater van de federaal-internationale betrekkingen van België en van de betrekkingen van België met de supranationale instellingen. Verder nopen de inhoudelijke verwevenheid van de gegevens en de opbouw van de documenten in dit geval tot een integrale onttrekking aan de openbaarheid. Een restrictievere toepassing van de uitzonderingsgronden is bijgevolg feitelijk en juridisch onmogelijk. Om het publiek te informeren, hebben e Belgische autoriteiten destijds wel een aantal niet-geclassificeerde, kwantitatieve gegevens van algemene aard gecommuniceerd. Die gegevens kunt nog steeds raadplegen via diverse bronnen, die meestal ook online beschikbaar zijn.
Overigens ontving het Ministerie van Landsverdediging geen klachten of claims wegens de acties die de Luchtcomponent tijdens "Unified Protector" uitvoerde. Bij de Belgische rechtbanken hebben Libische burgers wel twee zaken voor schade ingeleid tegen de NAVO, aangezien die het operationele commando voerde en haar hoofdzetel gevestigd is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Evere). In beide procedures trad België ten behoeve van de NAVO op als tussenkomende partij. De aansturing daarvan gebeurde evenwel telkens door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, niet door het Ministerie van Landverdediging. Onze diensten kunnen u ter zake dus geen informatie verstrekken."

De aanvraagster ontving deze beslissing na het sturen van een herinnering op 12 januari 2021.

1.3. Tegen deze beslissing dient de aanvraagster bij e-mail van 22 februari 2021 een beroep in bij de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot

milieu-informatie, hierna de Commissie genoemd. Ze roept hierbij volgende argumenten in:

> "1. De classificatie als staatsgeheim is geen automatische uitsluitingsgrond van de openbaarheid noch een in de WTMI voorziene uitzonderingsgrond. Artikel 27, § 1 WTMI voorziet wel een afwijzing als het publiek belang van de openbaarmaking niet opweegt tegen de bescherming van "2° de openbare orde, de openbare veiligheid, hierin begrepen de fysieke beveiliging van radioactieve stoffen, of de verdediging van het land;". In de veronderstelling dit de reden voor de classificatie als staatsgeheim om deze redenen is gebeurd, dan moet nu nagegaan worden of dit beschermde belang effectief in het gedrang komt door de openbaarmaking en of het publiek belang van de openbaarmaking daar niet tegen opweegt. Er moet dus concreet nagegaan worden of de reden voor classificatie nog steeds aanwezig is en zich verzet tegen een declassificatie en vrijgave van de informatie.
> De gevraagde informatie heeft weliswaar betrekking op een militaire operatie in Libië in 2011, maar deze is reeds lang beëindigd. De vrijgave ervan kan op geen enkel wijze nog een lopend militair optreden in gedrang brengen of een gevaar vormen voor de veiligheid. Bijgevolg draagt de verdere geheimhouding en onttrekking aan de openbaarheid van deze informatie niet meer bij tot de bescherming van het in artikel 27, § 1, 2° WTMI genoemde belang en kan deze uitzonderingsgrond nog moeilijk opwegen tegen het publieke belang van de openbaarheid.
>
> Mocht dit toch nog het geval zijn, dan dient dit expliciet en concreet gemotiveerd te worden. Een loutere verwijzing naar de classificatie als staatsgeheim is onvoldoende. Dit blijkt onder meer uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Mensenrechten met betrekking tot toegang tot informatie in het kader van artikel 10 EVRM. Uit de uitspraken in de zaak YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS v. Servië of de zaak KENEDI v. Hongarije blijkt dat zo'n classificatie op zich onvoldoende reden is voor het weigeren van toegang, maar dat een concrete afweging van het beschermde belang en het belang van de openbaarheid nodig blijft.
>
> Hierbij kunnen we er ook op wijzen dat andere landen die aan deze militaire operatie deelnamen in de openbare veiligheid of de landsverdediging geen obstakel meer zagen voor de vrijgave van deze informatie. (…). Hieruit blijkt dat er niet automatisch aangenomen kan worden dat de vrijgave van deze informatie één van de beschermde belangen in artikel 27, § 1 WTMI in het gedrang zou brengen of alleszins

op zodanige wijze dat het niet opweegt tegen het belang van de openbaarheid.

2. Met betrekking tot de tweede uitzonderingsgrond kunnen we gelijklopende bezwaren uitbrengen. Er valt evenmin in te zien hoe de vrijgave van de gevraagde documenten afbreuk zou doen aan de vertrouwelijke relaties met de internationale partners en de NAVO. De weigeringsbeslissing motiveert dit alvast niet op concrete wijze en lijkt ervan uit te gaan dat dit automatisch het geval is.

De militaire operatie waarop de gevraagde documenten betrekking heeft is reeds lang beëindigd en bijgevolg is ook de noodzaak om deze informatie vertrouwelijk te houden verdwenen. Gezien enkele van deze internationale partners wel degelijk deze informatie geheel of gedeeltelijk vrijgeven, zoals hierboven uiteengezet, kan niet zomaar aangenomen worden dat de vrijgave van deze documenten dit vertrouwelijk karakter zou schaden of niet zou opwegen tegen het belang van de openbaarheid.

Een publiek belang van openbaarheid is wel degelijk aanwezig. Airwars documenteert militaire operaties en daarmee verbonden claims met betrekking tot schade opgelopen door burgers. Dit met de bedoeling om zulke schade en claims inzichtelijk te maken met het uiteindelijke doel om zulke burgerslachtoffers bij toekomstige militaire optreden te kunnen reduceren of vermijden.

Ervoor zorgen dat er objectieve, geverifieerde informatie voorhanden is op basis waarvan lessen kunnen geleerd orden, geeft een duidelijk belang bij de openbaarheid van de gevraagde informatie, zeker wanneer deze geen operationele relevantie meer heeft en dus louter historische informatie betreft."

1.4. Bij brief van 1 maart 2021 verzoekt de secretaris van de Commissie de Minister van Defensie om toegang te krijgen tot de gevraagde documenten en de Commissie eventueel bijkomende toelichting te bezorgen tegen 15 maart 2021.

1.5. Bij e-mail van 15 maart 2021 ontvangt de Commissie een antwoord van de Minister van Defensie. Hierin stelt de Minister het volgende:

"(…) Hoewel artikel 40 van de wet van 5 augustus 2006 expliciet aan de Federale Beroepscommissie de bevoegdheid toekent om ten behoeve van haar opdracht alle nuttige informatie op te vragen of in te kijken bij de

betrokken milieu-instantie, bestaan er in dit geval dwingende wettelijke redenen die het onmogelijk maken om een positief gevolg te geven aan uw vraag. Zoals reeds werd aangegeven in de brief van 23 december 2020 aan mevrouw Treffers, is de informatie waarover het Ministerie beschikt en die relevant zou kunnen zijn voor haar verzoek immers integraal geclassificeerd op grond van de Classificatiewet en het Classificatiebesluit. Dat betekent concreet dat die informatie een strikt vertrouwelijk tot zeer geheim karakter heeft, zolang de classificatie van toepassing blijft. Artikel 8 van de Classificatiewet bepaalt: "Niemand heeft toegang tot geclassificeerde informatie, documenten of gegevens, materieel, materialen of stoffen, tenzij hij houder is van een overeenstemmende veiligheidsmachtiging en voor zover de kennisname en de toegang noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn functie of zijn opdracht, onverminderd de eigen bevoegdheden van de gerechtelijke overheden, die van de Cel voor financiële informatieverwerking en die van de leden van het beroepsorgaan zoals bedoeld in de wet van 11 december 1998 tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.
De toegang tot lokalen, gebouwen of terreinen die geclassificeerde informatie, documenten, gegevens, materieel, materialen of stoffen bevatten, kan door de overheden die de Koning aanwijst aan dezelfde voorwaarden worden onderworpen."

Door die zeer strenge voorwaarden op te leggen en bepaalde inbreuken strafrechtelijk te sanctioneren heeft wetgever er duidelijk voor geopteerd om geclassificeerde informatie maximaal af te schermen en de toegang exclusief voor te behouden voor strikt noodzakelijke gevallen. Bijgevolg zouden individuele leden van de Federale Beroepscommissie de relevante informatie in principe alleen ter plaatse kunnen raadplegen, mits zij over een veiligheidsmachtiging van het toepasselijke niveau beschikken. Bovendien zullen zij er ook dan allen kennis van kunnen nemen binnen de perken van de concrete behoeften voor het vervullen van hun wettelijke opdracht.

Voor mevrouw Treffers zou er in de praktijk hoe dan ook niets veranderen. Ongeacht welke conclusie de Federale Beroepscommissie desgevallend zou bereiken, blijft de classificatie onverkort gelden voor de informatie en zal het Ministerie er dus geen afschrift van kunnen mededelen. In haar hoedanigheid van privépersoon die zich op de wet van 5 augustus 2006 beroept, oefent mevrouw Treffers geen enkele openbare functie of opdracht uit en beschikt zij niet over de voorgeschreven nood tot kennisname. Louter hypothetisch beschouwd, zou zij dan ook geen enkele pertinente reden kunnen aanvoeren ter

> verantwoording van een aanvraag voor het verkrijgen van een veiligheidsmachtiging."

1.6. De secretaris van de Commissie neemt op 16 maart 2021 telefonisch contact op met de door Defensie vermelde persoon.

1.7. De contactpersoon van Defensie neemt op 18 maart 2021 contact op met het secretariaat van de Commissie. Er wordt afgesproken dat Defensie zal nagaan of de wet van 5 augustus 2006 wel de rechtsbasis vormt om de betrokken documenten af te wijzen. Hierbij wordt bevestigd dat het Ministerie van Landsverdediging *in casu* slechts beschikt over operationele informatie/

1.8. Bij e-mail van 3 april 2021 herinnert het secretariaat de Commissie de contactpersoon van Defensie aan de gemaakte afspraak.

1.9. Bij e-mail van 4 mei 2021 belooft de contactpersoon van Defensie om tegen het einde van de maand mei een sluitend antwoord te bezorgen aan de Commissie over de toepasselijkheid van de wet van 5 augustus 2006.

1.10. Bij e-mail van 15 juni 2021 ontvangt de Commissie volgend antwoord van de contactpersoon bij Defensie:

> "Zoals besproken, heeft de juridische dienst samen met de andere betrokken diensten van Defensie de aard en de inhoud van de bewuste vluchtverslagen (mission reports) verder bestudeerd. Deze werden en worden opgesteld volgens een standaardmodel dat is opgenomen in een NAVO-richtlijn (hoofdstuk 16 van het *HQ Aircom supplement to BI-SC reporting directive 80-3 volume II Intelligence reports*). De geregistreerde informatie is van nature zeer beknopt en toegespitst op de onmiddellijk waarneembare resultaten van een uitgevoerde interventie, in functie van de vooropgestelde doelstellingen. Het gaat hierbij uiteraard vooral over de detectie, beschrijving en eventuele neutralisering van militaire doelwitten. Onzes inziens vertonen die gegevens geen rechtstreeks verband met de milieu-informatie die bedoeld wordt in art. 3, 4° van de wet van 5 augustus 2006.
>
> Het standaardmodel herneemt 32 items die tezamen de rapportering uitmaken zoals ook gebruikt tijdens de Belgische deelname aan acties uitgevoerd in Libië tussen 19 maart 2011 en 2 november 2011. De

beschrijving van elk item werd getoetst aan de definitie van art. 3, 4° van de wet van 5 augustus 2006. Geen van deze items voldoet naar onze mening aan die definitie, aangezien ze zich beperken tot strikt functionele gegevens. De doelwitten worden louter omschreven op basis van hun coördinaten en de evaluatie van de uitgevoerde missies gebeurt op basis van het te bereiken resultaat. De toestand (zoals bedoeld in het voornoemde art. 3, 4°) van een doelwit na interventie komt nergens in deze rapportering aan bod."

2. De ontvankelijkheid van het beroep

De Commissie is van oordeel dat het beroep ontvankelijk is. Volgens artikel 35 van de wet van 5 augustus 2006 kan de aanvrager een beroep instellen bij de Commissie tegen een beslissing van een milieu-instantie bedoeld in artikel 4, §1, of na het verstrijken van de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, of in geval van weigering van uitvoering of een onwillige uitvoering van een beslissing of enige andere moeilijkheid die hij ondervindt bij de uitoefening van de rechten die deze wet toekent. Op grond van artikel 22, §1 van de wet van 5 augustus 2006 dient de milieu-instantie zijn of haar beslissing mee te delen binnen een termijn van dertig kalenderdagen.

Het beroep moet in principe worden ingesteld binnen een termijn van zestig dagen na de ontvangst van de weigeringsbeslissing. Artikel 36 van de wet van 5 augustus 2006 bepaalt echter dat de termijn geen aanvang neemt bij de ontstentenis van een beslissing. De Europese en internationale regelgeving verplicht de overheid immers tot het nemen van een uitdrukkelijke beslissing. In de beslissing van het Ministerie van Defensie van 23 december 2020 worden de beroepsmogelijkheden vermeld. De aanvraagster ontving evenwel dit antwoord na het sturen van een herinnering op 12 januari 2021. Zij diende haar beroep in op 22 februari 2021. De grond van deze informatie besluit de Commissie dat het beroep tijdig werd ingediend.

3. De gegrondheid van de aanvraag

De Commissie dient vooraf te bepalen of de gevraagde informatie onder het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 2006 valt. De wet van 5 augustus 2006 is van toepassing op milieu-instanties bedoeld in artikel 3, 1°, a) en b), waarvan de organisatie en de werking worden geregeld door

de federale overheid, alsook op milieu-instanties vermeld in artikel 3, 1°, c), die onder hun toezicht staan (art. 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006) en over milieu-informatie beschikken (artikel 18, § 1 van de wet).

3.1. Het personeel toepassingsgebied

Het wet van 5 augustus 2006 definieert het begrip milieu-instantie als volgt "*a) een rechtspersoon of een orgaan opgericht bij of krachtens de Grondwet, een wet, een decreet of een regel bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;*
b) een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot leefmilieu;
c) een natuurlijke of rechtspersoon die onder toezicht van een orgaan of persoon als bedoeld onder a) of b) belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies of openbare diensten met betrekking tot het milieu verleent.
Organen en instellingen met een gerechtelijke bevoegdheid vallen niet onder deze definitie, tenzij ze optreden in een andere functie dan de rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve wanneer zij optreden in een administratieve functie."

Het Ministerie van Landsverdediging moet worden beschouwd als een milieu-instantie in de zin van artikel 3, 1°, a) van de wet van 5 augustus 2006 en valt bijgevolg onder artikel 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006. Ze maakt deel uit van de rechtspersoon Federale Staat.

3.2. Het materieel toepassingsgebied

De wet van 5 augustus 2006 kent een recht van toegang tot milieu-informatie toe. Het begrip "milieu-informatie" wordt in artikel 3, 4° omschreven als:

> "elke informatie, ongeacht de drager en in welke materiële vorm ook, waarover een milieu-instantie beschikt, betreffende:
> a) de **toestand van elementen van het milieu**, zoals de atmosfeer, de lucht, de bodem, het land, het water, het landschap, de natuurgebieden, met inbegrip van vochtige biotopen, kust- en zeegebieden, de biologische diversiteit en haar componenten met

inbegrip van de genetisch gemodificeerde organismen en de interactie tussen deze elementen;
b) **de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens** met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, de levensomstandigheden van personen, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e) ;
c) **de toestand van waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken**, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e);
d) **factoren**, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen in het milieu van stoffen die de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a) of de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) aantasten of waarschijnlijk aantasten;
e) **maatregelen en activiteiten** die uitwerking hebben of kunnen hebben op de onder a), b), c) of d) bedoelde elementen;
f) **maatregelen en activiteiten** die tot doel hebben de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a), de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) of de waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken zoals bedoeld onder c) in stand te houden, te beschermen, te herstellen, te ontwikkelen, en druk erop te voorkomen, in te perken of te compenseren;
g) **kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen** die worden gebruikt in het kader van de onder e) en f) bedoelde maatregelen en activiteiten;
h) **verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving**".

Opdat de wet van 5 augustus 2006 van toepassing is, is echter vereist dat de gevraagde informatie bestaat en in het bezit is van de milieu-instantie waaraan de toegang werd gevraagd. Het gegeven dat de wetgever een heel ruime invulling heeft gegeven aan het begrip milieu-informatie betekent nog niet dat alle informatie ook als dusdanig kan worden gekwalificeerd.

De Commissie stelt vast dat de informatie die verband houdt met de luchtoperaties van België in Libië in 2011 in het bezit van defensie

geclassificeerde informatie is op grond van de wet van 11 december 1998 'betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen'. Onder classificatie wordt verstaan het toekennen van een beschermingsniveau door of krachtens de wet of door of krachtens de verdragen of overeenkomsten die België binden. De classificatie kan slaan of informatie, documenten of gegevens, materieel, materialen of stoffen, in welke vorm ook, waarvan de niet-geëigende aanwending schade kan toebrengen aan één van de volgende belangen:

a) de verdediging van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied en van de militaire defensieplannen;
b) de vervulling van de opdrachten van de strijdkrachten;
c) de inwendige veiligheid van de Staat, met inbegrip van het domein van de kernenergie, en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde;
d) de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen van België;
e) het wetenschappelijk en economisch potentieel van het land;
f) elk ander fundamenteel belang van de Staat;
g) de veiligheid van de Belgische onderdanen in het buitenland;
h) de werking van de besluitvormingsorganen van de Staat.
i) de veiligheid van de personen aan wie, krachtens de artikelen 104, § 2, of 111quater, § 1, van het Wetboek van strafvordering, bijzondere beschermingsmaatregelen worden toegekend.

Niet enkel door België op grond van de wet van 11 december 1998 geclassificeerde documenten, maar ook informatie, documenten of gegevens, het materieel, de materialen of stoffen die geclassificeerd werden, in welke vorm ook, ter uitvoering van internationale verdragen of overeenkomsten die bindend zijn voor België, behouden de classificatie die hen is toegekend.

Aan het geclassificeerd zijn van informatie, documenten of gegevens kent artikel 8 van de wet van 11 december 1998 volgend gevolg toe: "Niemand heeft toegang tot geclassificeerde informatie, documenten of gegevens, materieel, materialen of stoffen, <u>tenzij hij houder is van een overeenstemmende veiligheidsmachtiging en voor zover de kennisname en de toegang noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn functie of zijn opdracht</u>, onverminderd de eigen bevoegdheden van de gerechtelijke overheden, die van de Cel voor financiële informatieverwerking en die van de leden van het beroepsorgaan zoals

bedoeld in de wet van 11 december 1998 tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.
De toegang tot lokalen, gebouwen of terreinen die geclassificeerde informatie, documenten, gegevens, materieel, materialen of stoffen bevatten, kan door de overheden die de Koning aanwijst aan dezelfde voorwaarden worden onderworpen."

In tegenstelling tot wat geldt ten aanzien van de wet van 11 april 1994 waarvan de toepassing wordt uitgesloten voor documenten die op grond van de wet van 11 december 1998 zijn geclassificeerd, geldt dit niet voor de wet van 5 augustus 2006.

Een classificatie op zich vormt bijgevolg geen voldoende grondslag om een verzoek tot openbaarmaking van milieu-informatie die op grond van de wet van 11 december 1998 zijn geclassificeerd te weigeren. Die weigering kan enkel worden gemotiveerd door de uitzonderingsgronden van de wet van 5 augustus 2006 in te roepen en dit inroepen behoorlijk in concreto te motiveren.

De eerste vereiste die natuurlijk moet zijn vervuld is dat de gevraagde informatie wel degelijk als milieu-informatie kan worden gekwalificeerd. Is dit immers niet het geval dan moet de vraag om toegang worden beoordeeld op grond van de wet van 11 april 1994 'betreffende de openbaarheid van bestuur' en de aanvrager dient daarbij de procedureregels te volgen die daarin aanwezig zijn. De Commissie is er al meermaals mee geconfronteerd geworden dat de betrokken overheid de aanvraag behandelt op grond van de ingeroepen wet zonder na te gaan of de betrokken wet wel van toepassing is. De uitzonderingsgronden in de wet van 5 augustus 2006 en in de wet van 11 april 1994 zijn immers vrij gelijkaardig, zodat de uitkomst van de beoordeling tot gelijkaardige resultaten leidt. Voor de Commissie maakt dit evenwel een groot verschil uit omdat haar bevoegdheid immers beperkt is tot het nemen van een beslissing in beroep over een vraag om toegang tot milieu-informatie in de zin van de wet van 5 augustus 2006.

Daarom werd in gesprek met de betrokken instanties van Defensie nagegaan in hoeverre de informatie die in het bezit is bij Defensie, die volgens Defensie zelf enkel bestaat uit operationele informatie met betrekking tot de interventies van de Belgische luchtcomponent in het

kader van de NAVO-operatie Unified Protector in Libië (2011) als milieu-informatie kan worden gekwalificeerd. Uit het onderzoek van Defensie blijkt dat dit niet het geval zou zijn.

De Raad van State heeft in zijn arrest nr. 234.267 van 25 maart 2016 gesteld dat de Commissie geen genoegen kan nemen met de uitleg die door Defensie gegeven wordt zonder dat er kennelijk een reële mogelijkheid was om één en ander afdoende te verifiëren. Dergelijke handelswijze vormt volgens de Raad van State een duidelijke schending van de zorgvuldigheidsplicht en geeft blijk van lichtzinnigheid." Uit de beslissing van de Commissie moet kunnen worden opgemaakt dat de Commissie het vereiste onderzoek heeft gevoerd en de wettelijk opgelegde afwegingen heeft gemaakt.

De Commissie verzoekt de minister van Defensie dan ook alles in het werk te stellen om de declassificatie van de hier gevraagde documenten te verkrijgen, zoals toegestaan door de hiervoor aangehaalde wet van 11 december 1998 en artikel 4 van het koninklijk besluit van 24 maart 2000 'tot uitvoering van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen', zodat zij zelf kan beoordelen of deze documenten milieu-informatie bevatten, gezien de feiten waarop die betrekking hebben al meer dan tien jaar oud zijn en tenminste als dit niet mogelijk is de Commissie te laten weten op welke concrete grondslag de classificatie nog nodig is en welk niveau van classificatie de betrokken documenten nodig hebben. Er bestaat in België immers geen uitgewerkt mechanisme die automatisch tot declassificatie van geclassificeerde documenten kan leiden. Nochtans kan een classificatie maar worden gehandhaafd voor zover de grondslag voor die classificatie blijvend voorhanden is.

3.3. Besluit

De Commissie verzoekt de Minister dan ook het nodige te doen zodat de Commissie haar taken die haar door de wet zijn opgelegd door te voeren. Dit houdt in dat ze nagaat in welke mate de betrokken documenten kunnen gedeclassificeerd worden en zo niet welk niveau van classificatie aan de betrokken documenten is toegekend en op grond waarvan de classificatie kan worden aangehouden. De Commissie had hierover graag het nodige uitsluitsel verkregen tegen uiterlijk 21 juli 2021.

Brussel, 28 juni 2021

De Commissie was als volgt samengesteld:

Pascale Vandernacht, voorzitster
Frankie Schram, secretaris en lid
Hrisanti Prasman, lid
Brecht Vercruysse, lid

F. SCHRAM secretaris	P. VANDERNACHT voorzitster